

Folkhälsost strategi - för god och jämlik hälsa i Östergötland samt Regional ANDTS strategi - förebyggande arbete inom alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel Östergötlands län 2022-2026, tillstyrkande i tillämpliga delar samt uppdrag

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Linköpings kommun ställer sig bakom Region Östergötlands nya Folkhälsost strategi - för god och jämlik hälsa i Östergötland i för kommunen tillämpliga delar.
2. Linköpings kommun ställer sig bakom Regional ANDTS strategi Förebyggande arbete inom alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel Östergötlands län 2022-2026 i för kommunen tillämpliga delar.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att värdera behov av att revidera befintliga styrdokument eller ta fram nya styrdokument utifrån strategierna.

Ärende

Region Östergötland antog en ny regional folkhälsost strategi juni 2022. När Linköpings kommun yttrade sig över remissversionen 2022-05-03, § 140 konstaterades att den regionala folkhälsost strategin är relevant eftersom den tydligt bygger vidare på nationella mål och strategier.

Under hösten 2022 färdigställdes den regionala ANDTS (alkohol, narkotika, tobak, dopning och spel) strategin. Strategin har arbetats fram av regionala ANDTS-rådet i Östergötland i samverkan med länets kommuner.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Linköpings kommun ställer sig bakom båda strategierna i för kommunen tillämpliga delar. Kommunstyrelsen föreslås även få i uppdrag att värdera behov av att revidera befintliga styrdokument eller ta fram nya styrdokument utifrån strategierna.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Folkhälsost strategi - för god och jämlik hälsa i Östergötland samt Regional ANDTS strategi -förebyggande arbete inom alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel Östergötlands län 2022-2026, antagande, 2023-01-24

Bilaga 1 - Folkhälsost strategi - för god och jämlik hälsa i Östergötland

Bilaga 2 - Regional ANDTS strategi -förebyggande arbete inom alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel Östergötlands län 2022-2026

Bakgrund

Det övergripande nationella målet för den av riksdagen fastställda folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Målet tydliggör samhällets ansvar vilket förutsätter ett gemensamt och tvärsektoriellt arbete. Folkhälsopolitiken syftar till att åstadkomma mer jämlika livsvillkor och därmed möjligheter för en jämlik hälsa. En god och jämlik hälsa är en förutsättning för en samhällsutveckling som är socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar.

Syftet med den nya regionala folkhälsostrategin är att stimulera till ett långsiktigt systematiskt folkhälsoarbete för att uppfylla det nationella folkhälsopolitiska målet. Folkhälsostrategin utgår ifrån intentionerna i Östgötakommissionen och den regionala utvecklingsstrategin, och ska utifrån dem ge vägledning för kommande insatser för att uppnå det nationella folkhälsopolitiska målet och för att skapa en hållbar utveckling.

Utmaningen som strategin angriper är de stora och ökande skillnader i hälsa mellan grupper med olika livsvillkor i länet, som ses för nästan alla mått på hälsa. Strategin är uppbyggd utifrån de nationella folkhälsopolitiska målområdena och under varje målområde finns tre delmål.

I strategin omnämns att samverkan, styrning och ledning är avgörande för att kunna minska skillnader i hälsa och skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och ett hållbart samhälle. Det är därför viktigt att god och jämlik hälsa ges hög prioritet i alla politikområden och integreras i ordinarie styr- och ledningssystem.

Kommunerna ansvarar för merparten av den offentliga sektorns olika välfärdstjänster som på olika sätt har bäring på folkhälsan. I ett flertal lagar finns skrivningar som pekar på kommunernas ansvar och möjligheter att arbeta för en god och jämlik hälsa, så som exempelvis kommunallagen, socialtjänstlagen, skollagen, plan- och bygglagen samt hälso- och sjukvårdslagen.

Kommunerna har fått vara delaktiga i framtagandet av strategin och det åligger nu kommunerna att lokalt konkretisera hur de utmaningar som strategin visar på ska angripas.

För att nå det övergripande målet för folkhälsopolitiken är det nödvändigt att också aktivt arbeta med ANDTS-förebyggande insatser. Regionala ANDTS-rådet i Östergötland har i samverkan med kommunerna tagit fram en ny regional ANDTS-strategi.

Det övergripande målet med ANDTS-strategin är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk. Strategin har sex målområden som rör kommunens verksamhet och rådighet;

1. Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter samt skadeverkningarna av spel om pengar ska minska.
2. Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar.
3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska.
4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska
5. Personer med skadligt bruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet.
6. Antalet personer som skadas eller dör på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska.

I budget för 2023 under målområde samhälle är ett strategiskt utvecklingsuppdrag att "Kommunstyrelsen ska se över behovet av ytterligare insatser och åtgärder utifrån den regionala ANDTS-strategin". Detta uppdrag avses tas omhand inom ramen för detta arbete.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför i nuläget inte några ekonomiska konsekvenser.

Kommunala mål

Ärendet kopplar främst till följande sex kommunövergripande mål.

- Ökad trygghet, säkerhet och minskad segregation
- Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv
- Valfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum
- Stark gemenskap och människor i arbete
- Skolor med studiero där fler klarar kunskapsmålen
- Hållbar verksamhetsutveckling

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

En jämställdhetsanalys är i detta skede inte aktuellt men är en viktig komponent i det kommande arbetet med att konkretisera strategierna lokalt.

**Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om
medbestämmande i arbetslivet**

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Region Östergötland
Länsstyrelsen